16 jaar, No. 89. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 27 Julij 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Stad: f 12½
Franco per post 14½ (*Verschijnende driematen in de week:* Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
15 *cents de regel*
behalve 35 *cents zegel*

De Roman-feuilletons

VAN HET

Journal de la Haye.

De regering, wil zij het goede bewerken, moet er eerst en vooral op uit zijn, om de goede zeden te handhaven.

De staat rust op de zedelijkheid der natie. Zoodra de zedeloosheid in een land de overhand heeft, is hetzelve bloot gesteld aan misdaad, wanorde, regeringloosheid, en al de vreesselijke gevolgen van dien.

Eene zedelijke natie is krachtig tot opbouw; eene zedeloose heeft nog oneindig meer kracht tot verwoesting.

Het goed ontstaat uit de vereeniging van verschillende krachten tot één. Daarom is het zoo moeijelijk eenen staat wel te regelen, omdat de menschelijke driften zich zoo moeijelijk tot één geheel laten zamen vatten.

Tot het kwaad is niet meer noodig, dan dat de vereischte eenheid ontbreekt. En daarom is de zedeloosheid de grondslag van der regerjngen en natiën ondergang, omdat zij verdeelt, en zóó niet slechts het goede verhindert, maar regtstreeks het kwade voortbrengt.

Als eenmaal de zedeloosheid bij eene natie algemeen wortel heeft geschoten, waarop zal dan de regering bouwen, om den staat te regelen? Eene zedelooze natie kent geen eergevoel. Zij kent geene pligten. Zij heeft slechts éénen prikkel: het is de zucht om hare driften voldoening te geven.

De eerste burgerpligt is eerbied voor de wet, onderworpenheid aan dezelve. Maar hoe zullen zedeloosheid en onderworpenheid in een en hetzelfde hart kunnen huisvesten?

Waar zedebederf heerscht, daar is verzet tegen de wet een natuurlijk en onvermijdelijk gevolg.

Gehoorzaamheid is daar niet mogelijk dan onder bedreiging der tuchtroede.

Het is niet mogelijk zijn, dat men individuen hunne strafwetten in bedwang houdt; ofschoon de onderviding leert, dat deze in verre na niet voldoet de zin, om een verdorven hart van de misdaad af te schrikken. Maar hoe zal men eene verdorvene natie beteugelen, wanneer zij hare opgewekte driften hartstogtelijk inroept? — Dan is eene regering onvermijdelijk, regeringloosheid, staat voor de deur, en de vergetenheid heeft haar bijgeschreven, waarmede zij de zedeloosheid in hare uitspatting zelve hare straf zal doen vinden, door den ondergang der natie.

Ziedaar waarheden, die ieder ons zal toestemmen. Ilen, die het ongeluk mogten hebben van daaraan te twijfelen, verwijzen wij naar de geschiedenis, het leerboek van de ondervinding der volken, of liever voor hen spreke wij niet; want het zijn dezulken, die behoefte hebben om niet te zien wat de rede en de ondervinding leeren, die daarom niet zien willen.

Is het niet treurig, dat wij verpligt zijn onze regering aan zulke grondwaarheden te herinneren? Het is niet de eerste keer dat wij daartoe gedrongen worden. Wij zijn helaas! in de noodzakelijkheid, daarop andermaal neer te komen.

De regering bezoldigt een Fransch dagblad, het *Journal de la Haye*. Zij heeft regt daartoe. Zij moet een middel in de hand hebben, om zich in- en buitenslands te verdedigen.

Dat middel heeft zij, en de natie betaalt daarvan de groote onkosten, en zij gebruikt het, niet zoo zeer om de natie voor te lichten, niet zoo zeer om de publieke opinie van buiten terecht te wijzen, als om zedebedervende romans onder ons te verspreiden.

Al wat de Fransche feuilletons onzedelijk, anti-Katholijk, anti-christelijk, anti-maatschappelijk hebben opgeleverd, wordt dagelijks in het regerings-blad van Nederland opgedischt. Dit is de eenige lektuur, welke het *Journal* gewoon is zijnen lezers te geven, en die wij afschuwelijk noemen. Het levert anders bijna niets.

Wij hebben reeds eenmaal daartegen geprotesteerd, toen het *Journal* bezig was, met de beruchte *mystères de Paris* in zijne kolommen op te nemen. Het antwoord, dat het officieele blad op onze protestatie gaf, was, dat het onmiddelijk na de *mystères de Paris*, een ander, nog veel meer onzedelijk feuilleton opnam. Het blad heeft zich niet ontzien, het Nederlandsch publiek een verhaal te leveren, waarin de zelfmoord openlijk werd geregtvaardigd en de ontrouw aan het huwelijk gewettigd.

Op dit oogenblik geeft het ministeriel blad *le juif errant*, een nieuw verfoeijelijk werk van Eugène Sue. Wat wij ervan gezien hebben is meer dan voldoende, om er een oordeel over te vellen. Het overtreft al wat wij van dien schrijver gelezen hebben, in boosaardigheid.

Wij vragen wat het blad zich voorstelt, met de vruchten eener verpeste letterkunde op onzen bodem voort te planten.

Hoe komt het, dat het ministerie zulks duldt? Heeft het ministerie dan geene bevelen te geven, aan eene redaktie, welke het betaalt uit de penningen der natie? Hoe lang nog zal die verergernis duren?

Wij hebben eene behoudende regering, die alles, zelfs tot de verderfelijke gebreken van een verouderd stelsel behouden wil. Wie meer dan zij, moest medewerken om de voorvaderlijke goede zeden te behouden? daar met derzelver verlies niet slechts de bestaanbaarheid van zaken, maar alles, tot zelfs ons nationaal bestaan bedreigd wordt. Want het zedebederf is een kanker, welke de natien letterlijk uitvreet.

Indien de theoriën tot stand kwamen, welke het *Journal de la Haye* aan Neêrlandsch publiek en zijne roman-feuilletons leeraart, dan zoude ons geteisterd vaderland dra zijnen ondergang bewerkt zien.

Wij hopen, dat de regering eindelijk paal en perk stellen zal, aan de godtelooze lektuur, welke het *Journal de la Haye* levert. En bij gebreke van dien hopen wij, dat eenig lid der tweede kamer den moed zal hebben, om den minister te interpelleeren over een schandaal, dat heidensch volk betalen moet, ter verderving der openbare zedelijkheid kan in en buiten de kamer niet dan bijval vinden. En hem, die het gelukken mogt, de regering waakzaam te doen zijn op het verderf, dat het ministeriele blad voortdurend van den Fransch bodem op Nederlandschen grond overplant, zou eene goede zaak gedaan hebben nuttiger en belangrijker in de gevolgen dan zich op den eersten oogslag laat voorstellen.

AMERIKA.

In de havens der Vereenigde Staten zijn van 1. tot den 24 junij aangekomen 13,083 vreemdelingers. Van dit buitengewoon groote getal hebben er 3000 uit Groot-Brittanje en de overigen uit Duitschland.

— De opstand op St. Domingo, tegen de Spaansche gezagvoering spoedig gedempt worden.

— Het nieuwe Brasilianesche ministerie ondervond van den dag van deszelfs aantreding af zoo veel tegenstand van de zijde der oppositie

dep, dat het bij besluit van 24 mei die vergadering heeft ontbonden.

— Tusschen de twee vijandige partijen te Montevideo, heeft wederom een slag geleverd plaats gehad. De generaal Oribe heeft daarbij 600, en het Fransche legioen 230 man verloren.

ENGELAND

Men beweert dat het arrest van het huis der lords in zake den heer O'Connell c. s. eerst zal worden gewezen, wanneer de regters van de assises zullen teruggekomen zijn.

— Lord Greij, de gewezen gouverneur van Ierland, heeft Dublin verlaten, tot groote blijdschap der Ieren, welke hem op zijnen weg, hunne vreugde over zijne terugroeping en zijn vertrek te kennen gaven. Zijn despotiek bestuur had hem sedert lang het misnoegen van alle klassen der bevolking op den hals gehaald.

— Volgens eenen door den *Morning-Herald* bekend gemaakten vergelijkenden staa, is de Engelsche zeemagt, even zoo sterk als de gezamenlijke zeemagt van Frankrijk, Rusland en van de Vereenigde-Staten.

— De Wesleysche methodisten van Bingham hebben eene beweegbare kapel op raderen doen bouwen. Dezelve kan 120 personen bevatten en moet dienen in dorpen, waar voor die eeredienst geene kerk bestaat.

— In een officiel dokument vinden wij dat de produktie van koffij over den ganschen aardbol, in 1843 bedragen heeft 450 millioen ponden.

— De nieuw benoemde gouverneur van Engelsch Indie, sir Henry Hardinge, is den 21 junij te Alexandria aangekomen, en door Mehemed-Ali met allerlei eerbewijzen ontvangen.

FRANKRIJK

De koning zou aan de aanhoudende verzoeken van den koning en de koningin der Belgen eindelijk hebben toegegeven, en na zijne reis naar Engeland ook België bezoeken.

— De kamer der pairs heeft de wetsontwerpen aangaande de spoorwegen van Parijs naar de Belgische grenzen en van Parijs naar Rennes aangenomen, het eerste met 94 tegen 19 en het laatste met 73 tegen 22 stemmen.

— De dagbladen der legitimistische partij deelen mede, dat de hertog van Bordeaux zeer gunstige antwoorden heeft ontvangen van alle mogendheden aan welke hij geschreven heeft, ten einde hem kennis te geven van het overlijden des hertogs van Angoulême.

— Men verzekert dat het kabinet van Londen den heer Guizot heeft verwittigd, dat het den gouverneur van Gibraltar sir Wilson belast heeft, zich andermaal naar Marokko te begeven, en den keizer aan te zeggen, dat Engeland het als eene oorlogs-verklaring zou beschouwen, indien bij de vijandelijkheden tegen Frankrijk niet staakte. Indien dit berigt waar is, geraakt Abd-er-Rhaman in eene zeer moejelijke positie; immers, de jongste ontmoeting van 3 julij heeft getoond dat de sultan zelfs de vredelievendste gezindheid, niet bij magte is, eene oorlogzuchtige partijtrekking zijner woeste onderhoorigen te gaan.

De [illegible] verlaten in allerijl Parijs, om naar hunne departementen terug te keeren. Slechts 50 à 60 afgevaardigden zullen er overblijven om de officiele openingszitting, welke in de eerste dagen van [illegible] bepaald is, bijtewonen, [illegible] de stoomboot *Oriflamme* [illegible] uit Oran den 14, uit Toulon en uit Algesiras van den 10 en uit Tanger van den 7, waarvan wij hieronder den korten inhoud mededeelen.

De gouverneur-generaal Bugeaud [illegible] konferentie met de vertegenwoordigers van den keizer van Marokko. De onderhandelingen namen een vriendelijk karakter aan en schenen eindelijk te spoedig

De prins van Joinville was te Algesiras kruisende, in afwachting van den uitslag der onderhandelingen. Om alle voorwendsel tot eene botsing voor te komen had de prins met zijne eskader niet naar Tanger willen zeilen. Op het vernemen van de eerlaste aankomst [illegible] Engelsche vloot had de prins zich onverwijld gewend tot den vertegenwoordiger van Groot Brittanje te Gibraltar, ten einde die vloot niet te Tanger te doen ankeren, om zoo doende buiten allen invloed op de gevoerd wordende onderhandelingen te blijven. De Engelsche gouverneur had die vordering ingewilligd, en de schepen zijner natie zullen dien ten gevolge te Gibraltar voor anker blijven. Een ligt vaartuig was zelfs aan den Engelschen admiraal te gemoet gezonden om hem uit te noodigen zijn eskader naar Gibraltar te geleiden.

Alle berigten komen overeen dat de volmaaktste rust op de grenzen van Marokko heerscht; sommigen voegen er bij, zonder echter in bijzonderheden te treden, dat het den maarschalk Bugeaud gelukt was, het meerendeel der door Frankrijk gestelde voorwaarden, ingewilligd te krijgen, zoodat men eene spoedige en geheel vredelievende beslechting van het geschil zou kunnen te gemoet zien. Geheel in strijd met dit berigt, liep te Algiers algemeen het gerucht, dat luidens de jongste tijdingen uit Oran, de maarschalk Bugeaud vast besloten had, de Marokkanen aan te tasten, en de vijandelijkheden met kracht voorttezetten. Ook verhaalde men dat de maarschalk plan had, tot eene overrompeling bij nacht; het is echter meer dan waarschijnlijk, dat de opperbevelhebber, indien dit plan werkelijk bestond, hetzelve meer geheim zou hebben gehouden.

Welk van bovenstaande berigten waarheid behelst, zal ons wellligt de eerstaankomende brievenmaal leeren.

— Gedurende de thans geëindigde sessie is de kamer der afgevaardigden 150 maal in openbare zitting vergaderd geweest.

Deze zitting was buitengewoon werkzaam, en was wellligt de vruchtbaarste sedert 1830, zoowel wat aangaat het getal als de belangrijkheid der in dezelve behandelde wetten.

Behalve 66 wetsontwerpen van plaatselijk belang en 21 waarop bereids rapport is uitgebragt, heeft de kamer in die zitting 37 *ontwerpen* tot *wet* verklaard.

De zwakste door het ministerie erlangde meerderheid bij de behandeling der groote staatkundige kwestiën, was 80 stemmen.

— Het gerucht nopens het ontstaan der cholera te Marseille, heeft zich gelukkig niet bevestigd. De *Moniteur* bevat daaromtrent thans het volgende artikel:

Sommige dagbladen hadden, volgens een blad van Macon, berigt, dat er zich onlangs verscheidene gevallen van cholera-ziekte te Marseille hadden opgedaan. Die tijding [illegible] eenig cholera-geval [illegible] toond, en de gezondheids-toestand dier stad is nimmer meer voldoende geweest.

— Men verzekert, dat de Graaf Appony, gezant van Oostenrijk, thans bij het Fransche gouvernement reklameert de betaling eener zoogenaamde rente van 30 à 40 millioen, die wij aan Oostenrijk schuldig zouden zijn. Men voegt er bij, dat er reklames van denzelfden aard van de zijde van Holland bestaan.

— Een uitstekend mechanicus te Parijs heeft aan de akademie van wetenschappen eenen kunstarm vertoond, door middel van welken de terminkte kan borduren, naaijen, stikken, kaartspelen etc. Leden, die den voorarm verloren hebben, kunnen zich, naar men zegt, uitstekend van dezen kunstarm bedienen.

NEDERLAND

's BOSCH. Den 23 dezer had op de zaal van het stadhuis de plegtige promotie en prijsuitdeling aan de leerlingen der Latijnsche scholen alhier plaats.

Na eene gepaste voorafspraak van den heer rektor Herrmans, gaf J. F. van Eugen eene goed uitgewerkte analijse der redevoering van *Cicero* voor Ligarius, en werd vervolgens met veel lof en den gouden prijs tot het akademisch onderwijs bevorderd.

Vervolgens werd aan J. A. Hohnam, G. P. van Dyk en T. J. J. de Klerck, *præmium deligentiæ* toegekend.

Van de derde tot de tweede klasse werden bevorderd, F. B. Trosée, J. F. A. van Santen, F. G. Spruitenburg, F. H. G. van Eugen, J. F. Hansse en G. C. N. Harduin.

Van de vijfde tot de vierde klasse werden bevorderd N. J. Mackelenberg en T. C. Wakkers, en van de zesde tot de vijfde klasse F. G. G. van Ertryck en G. A. P. Sopers, terwijl C. L. E. L. R. M. Schmidt, een prijs van aanmoediging verkreeg.

Eene talrijke menigte, vrienden der oude letterkunde, bezielen de *orationes* en *gratiarum actiones* der leerlingen zeer en zelfs door hare tegenwoordigheid aan dit schoolfeest nieuwen luister bij.

— De hooge raad heeft in dezelfs zitting van den 23sten dezer verworpen, het ingestelde beroep in kassatie van S. M. Hamel, die bij arrest van het hof van Noord-Braband ter zake van geldnoodarij, na vroeger wegens misdaad te zijn veroordeeld geweest, is verwezen in de straffe des doods.

— Uit goede bronnen vernemt men, dat eene geheele verandering in [illegible] koning is gekomen. Z. M. zou, ten gevolge genegen ligte ongesteldheid, noch te Maastricht, noch te Tilburg komen, maar van Luxemburg naar Coblentz en van daar met eene stoomboot tot Rotterdam reizen, en alzoo den 25, of uiterlijk den 26 dezer in de residentie terugkeeren.

— 25 Julij. Als een bewijs van vroegtijdige oogst, deelen wij mede dat heden [illegible] graanmarkt was aangevoerd, welke tegen den prijs van f 6,25 is verkocht.

— De officieren Lith de Jeude en Zeelen Rijcken, die ten zake van [illegible] hoog militair gerechtshof te Arnhem [illegible] veroordeeld, hebben van Z. M. kwijtscheldinge van die straf bekomen, en zijn dien ten gevolge heden op vrije voeten gesteld.

— Volgens de jaarlijksche verslagen wegens den toestand der verschillende provincien, die in de laatste vergadering van de staten dier provincien zijn uitgebragt, bedroeg de bevolking van het koningrijk op 1 Januarij 1844, vergeleken op 1 Januarij 1843:

	1844	1843
In de prov. Noord Braband	378,707	352,708
» Gelderland	354,477	359,031
» Zuid-Holland	640,228	640,076
» Noord-Holland	456,320	[illegible]
» Zeeland	154,000	154,633
» Utrecht	147,415	149,746
» [illegible]	[illegible]	[illegible]
» Overijssel	204,941	207,147
» Groningen	182,284	184,619
» [illegible]	[illegible]	[illegible]
» Limburg	195,079	195,482
Te zamen	2,927,848	2,953,618
Bevolking op 1 januarij 1843	2,927,348	
De bevolking was dus op 1 januarij 1844 vermeerderd met	26,270	

NIJMEGEN. In den nacht van den 19 dezer heeft eene geweldige [illegible] groote schade [illegible] staanden tabak toegebragt. Een stuk land van [illegible] keren ll. Limpers, te Herikhuizen, groot 1e Bunder, [illegible] ter Haar en van Gerrit Janssen te [illegible] veel geleden heeft. Aan de overige [illegible] weinig of geene schade [illegible]

NIJMEGEN. Den 22 [illegible] aan eene Duitsche sleepboot [illegible] die den volgenden morgen te Rotterdam [illegible] [illegible] de onder-machinist [illegible] van olie te voorzien, het ongeluk [illegible] machine getroffen te worden, waardoor [illegible]

Mengelwerk.

De Anglikaansche bisschop, bisschops-vrouw en bisschops-kinderen.

(Vervolg en slot van bl. 69.)

Middelerwijl zij zoo spraken, gingen zij voorbij een groot wagenhuis, waarin een groot getal van Turkomannen achtereenvolgens binnentrad.

— Waarheen gaan die lieden, vroeg Nouttleton aan den gids.

— Het is het uur des gebeds, antwoordde de Janitsaar, zij gaan naar de moskee.

Die bijna instortende schuur, wier vloer zelfs niet eens belegd was, wier muren niet anders bekleed waren, dan door half uitgewischte verzen uit den koran, dit was de voornaamste moskee van Beyruth!

— Gelukkig, zeide Nouttleton dat wij nabij zijn, lady Montague zal ons dat alles uitleggen.

Inderdaad, de masten van de brik vertoonden zich, de twee Engelschen naderden de kust, toen eensklaps wanluidende kreten zich verhieven. Zij verbaasten hunnen stap, naar de plaats van waar dat geraas opging. Hoe boos werd niet Nouttleton toen hij zijne vrouw erkende, omgeven met hare kinderen, door eene menigte van kleine Turken, die haar de luidruchtigste en de vervelendste toejuichingen toezwaaiden.

— *Il vescovo* (de bisschop) riepen dezen, hem aanwijzende.

— *La vescova* (de bisschopin) antwoordden genen, de vrouw beduidende.

— *I vescovini* (de bisschops-kinderen) riepen allen te gelijk, rondom die kinderen springende, welke de bevreesde moeder tegen haren boezem drukte, tot groote voldoening dier Turkjes, wier joelige vreugde met ieder oogenblik toenam.

Het geleide deelde regts en links stokslagen uit, en maakte alzoo een einde aan het oproer, dat door de tegenwoordigheid van een gehuwd priester ontstaan was. Dit zonderling voorval had de groote menschenvrienden verwonderd en de kinderen doen pret hebben. Alhuhallen is het bekend, hoelang nog de plagerij onder bisschops-familie zoude geduurd hebben, indien sterke arm niet ware toegeschoten. Toen Nouttleton den gids wegzond, stelde hij zijne vrouw daarvan in kennis, waarin hij het bestuur zijner woning vroeg.

— Ik kom van verbazing tot verrassing, zeide hij tot zijne vrouw, dat gij veilig waren. Ik heb gelezen, dat de Turken de gastvrijheid luisterrijk beoefenen, en de gouverneur heeft mij niet eens verzocht te gaan zitten, lady Montague verzekert, dat zij de bedienaren van God, welke ook hunne eeredienst zij, eerbiedigen, en de kleine kinderen komen mij met den slip van mijnen rok trekken. Ik moet lady Montague waarzakelijk om nieuw lezen, om te zien, of ik soms niet ontdekt iets gedaan heb, dat de teergevoeligheid van dit volk het kunnen beleedigen.

Vrolijk antwoordde mevrouw Nouttleton, dat lady Montague haren en eveneens wij dit land, waar onze kinderen niet veilig zijn, verlaten.

Nouttleton gelastte eenen zijner bedienden, de vrouw en kinderen naar het schip te brengen, en ging alleen naar de woning van den gouverneur.

Na den aftogt van de Janitsaren had de vrouw eenen gewaarwordingen verspreide menigte, zich op nieuw aan het strand vergaderd. Het nieuws van een gehuwd bisschop, hadden dezelfden, en een groot getal van hunnen vergezelde hen naar het schip, om het aangekondigd wonder te kunnen zien. Het werd eindelijk ongeduldig, toen het vruchteloos had staan uitkijken, en om de vervelling der afwachting te verzetten, riepen zij mengelmoes van Turken, als ware het in een koomedi: de bisschops-vrouw! de bisschops-kinderen! Zijn eerwaarde bleef niet gedane de openbare blijdschapsbetuigingen verborgen achter een venstertje, volgde hij de bewegingen van het gepeupel, toen er eene kleine stilte ontstond. Hij zag de gelaatstrekken plaats maken en eenen grijsaard eerbiedig groeten. Hij herkende den Katholijken bisschop, die hem een tegenbezoek kwam geven.

— Ik had gaarne, zeide Nouttleton tot zijnen sekretaris, van hieruit eenige politieke intrigue te vermoeden; die oude dweeper, die over vervolging beklaagt, beschikt naar goedvinden over den volkswil, en ik vrees aan

jagen en mijne zaken verkeerd loopen. Wij zullen zien, hoe hij zijne rol speelt.

— Wees gegroet, ging hij voort, den bisschop aanspreekende, die den voet op het dek plaatste, wees gegroet, verbiedt aan uwe gevolgde om van dat oogenblik af, de kinderen te beschimpen, want ik zoo even vernomen, dat zij zeer geëerbiedigd zijn, en ik ben verplicht, hoog dankbaarheid op te vatten, indien ik niet reeds al hare uitgestrektheid kende.

Men moet niet altijd naar den schijn oordeelen, antwoordde nederig de bisschop, die leden, die van dag den hoed van uwe kleed kussen, zullen het morgen verschoonen, indien het gevaar voorbij is.

— Van welk gevaar spreekt gij?

— Men zegt dat zich verscheidene voorvallen van pest vertoond hebben en het volk betrouwt op mijne weinige geneeskundige kennissen.

De sekretaris Stadler verbleekte eenigzins.

— Alweder eene kunstgreep om ons af te schrikken, zeide hem Nouttleton zachtjes, ik zal zien hoever hij die huichelarij drijven zal. Waarde kollega, ging hij vervolgens voort, kom binnen, wij zullen onder ons gemakkelijker spreken, en inzake mijne vrouw voorstellen, apropos, hoe bevindt gij mijnen zoon bevonden?

O, ik dank u dankbaar voor dat geschenk! antwoordde de bisschop. Elke rampspoedige oogenblikken, die ons allen ontbreekt, zelfs de wijn ontbreekt, dan wordt het heilig sakrificium der liefde, en droevig sloten wij het tabernakel. Dank uwe goedheid, hoopte ik den eersten pligt van den christen met mijne beide kollega's te vervullen, ik zal ten minste het heilig offer voor de rust hunner zielen kunnen opdragen.

— Zijn zij dan dood?

— Ik heb het zoo even vernomen. De oudste is van vermoeienis in de woestijn bezweken, de jongste is de ziekte bezweken. Zij zijn in den schoot van God.

De bisschop droogde zijne betraande oogen.

Nouttleton bragt zijnen bezoeker in de kajuit, welke zijne vrouw en kinderen betrokken hadden. Zoodra men kennis had gemaakt, keek de priester rond, om het huisraad van het vertrek op te nemen. Zijne oogen vielen op een landschap dat de omstreken zijner geboorteplaats schetste.

— O dat is mijn land, riep hij uit, mijn dierbaar geboorteland! Ja ik herken die heuvelen, aan welken voet ik geboren ben. Ze daar is het klooster, waar goede religieusen mij leerden lezen. Verder op van den berg, zie ik de grot der heilige Magdalena, waar de stem van God tot mij sprak. Het is in die kapel, dat mij de heilige orden werden toegediend; ik hoor nog het gezang der geloovigen, ik meen nog de laatste afscheidkussen mijner moeder te gevoelen. O, beminde ouders, geliefd vaderland, hoe dikwijls heeft uw aangenaam en teevens pijnlijk aandenken mij niet in mijne lange loopbaan bezig gehouden! Waarde priester, moet niets u betreuren. Het zette zich in een gemakkelijken stoel neder. De kinderen van zijnen gastheer werden ontroerd door zijne droefheid, en wierpen zich in zijne armen. Het aanzien van deze onschuldige schepseltjes bragt den banneling kalmte aan, hij nam ze op zijnen schroot en overlaadde hen met liefkozingen.

— Gij hebt te naam eenen groote troost gegeven zeide hij vervolgens tot de moeder, haren schat aan haar overgevende.

— Twaalf godsdiensten! Maar van beroofd? Vroeg de jeugdige vrouw vreesachtig.

— Om meer gezag aan ons woord te geven. Is het niet noodig om de verdraagzaamheid aan anderen te predikken, dat men begint met die aan zich zelven op te leggen?

— Alweer een steen in mijnen tuin, zeide Nouttleton in zich zelven; hij ontmaskert zich langzamerhand, waar zal hij ophouden?

— Wat is het lang geleden, hernam de bisschop glimlachende, dat ik in geen armstoel gezeten heb!

Ha, dacht Nouttleton, dat is eene schoone gelegenheid om door te tasten; hij zeide dus:

— Maar, waarde vriend, gij veroorloof mij u dien naam te geven, met de inkomsten van een groot diocees als het uwe, moet men zich toch eenige gemakken kunnen verschaffen.

— Ik heb geene andere inkomsten, waarde kollega, dan die der liefdadigheid. Mijn diocees is van uitgestrektheid, een duizendtal geloovigen, over eene groote oppervlakte verspreid. Zij zijn allen zoo arm als ik. Ik ondersteun alle jaren zoveel, dat het woord des levens aan hunne scharen te brengen en hun geloof te verlevendigen, dat ieder oogenblik dreigt te verdooven. Ik doorkruis de woestijn, waar gevaar van wegen en wordt hier geslagen, ginds geplunderd, door allen mishandeld. Niet zelden gebeurt het dat ik als vermoeidheid en uitputting mij overmeesteren, een dorp bereikend, vertrek, dat de Arabieren mij voren de deuren hebben afgeslooten en mijn geloofsgenooten verjaagd. Dan moet de eigenaar der nieuwe woning schuilen, en vind ik eenige verstrooide kudde gaan opzoeken. Ik zou geen einde vinden, indien ik u wilde verhalen, hoeveel lijden den priester in deze streken wacht, ik zegen hetzelve, omdat het mij nader bij God brengt.

Nouttleton ging antwoorden, maar men kwam hem verwittigen, dat een bode van den gouverneur verzocht den bisschop te spreken. Een oogenblik daarna trad het hoofd van het vergeleide binnen.

— Heer bisschop, zeide hij buigende, said ons aller meester, verzoekt dat gij mij naar zijnen harem zoudt volgen, eene zijner vrouwen heeft de pest.

— Ik zal komen, antwoordde de bisschop. Gij ziet het, hoe men ons behandeld, wanneer men ons noodig heeft; later zal men ons in het gezicht spuwen. Waarwel, vaarwel, wij zullen elkander wederzien.

En de door zelfopoffering vervuldigde bisschop spoedde zich den gids te volgen. Stadler had zijn vertrek niet afgewacht om weg te sluipen. Op het woord van pest, had de moeder hare twee kinderen in hare armen genomen, en drukte die tegen haren boezem, als wilde zij hen van hun gesel te bevrijden. Nouttleton was in gedachten.

— Ter duivel, dacht hij, dit is eene vijandige instruktien niet voorzien. Men heeft mij gelast het papisme te bestrijden, maar niet de pest. Ik geloofde dat ik ongelijk had, den priester te mistrouwen; ik heb hem beleedigd laten uitpraten, en ik zie wel dat hier niets omgaat waarover zich het evangelie te bekommeren moet verontrusten. Ik kan overigens mijne lading van bijbels hier laten. Ik zal den kapitein verwittigen, van avond reeds ga ik onder zeil en keer naar Engeland weer. Onze vrienden van Londen zullen hartelijk lagchen, als ik hun verhalen zal, dat de bisschoppen van dit land met ajuinen ontvangen worden.

Het kapitein, die zijne hoofdreden kwam vragen, antwoordde hem:

— Mijnheer Stadler zal u weder hooren of zien, hij heeft zich onder zijn bestuur het schip en quarantaine gesteld.

— Gij zult dus mijne boodschap doen. Het verschil van godsdienst, acht ik niet beletten liefdadig te zijn tegens eenen duivel van een prelaat. Draag zorg, dat mijn vertrek eene kist Bordeaux-wijn en mijne zuiden gewatteerden winterjas toetende.

Advertentien.

Op den 22 dezer overleed in zeventigjarigen ouderdom de Heer *Nicolaas Voorburg* te *Vught*, mijn waarde Echtgenoot *JOANNES DIDDEN*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz. enz.

Wordt gevraagd een bekwaam en degelijk KNECHT tot de K. [illegible] die buiten huislijk werk tevens het tafeldienen verstaan. Bureau *Vonder Brander*.

Van het Stads-Kofhuis [illegible] heeft zijne uitgebreide localiteit, welker groote en goede legging zeer geschikt is, tot een [illegible] gelijktijdig met het alom bekende [illegible] ilgerijt, hetwelk onder den [illegible] het [illegible] den *Eenhoorn* [illegible] wordt geopend. [illegible] ingerichte [illegible] groote [illegible] tot Etalering [illegible] zijnen of [illegible] Exposities, goede [illegible] voor Paarden [illegible] EMISES, tot [illegible] Rijtuigen [illegible] goede tot gemak [illegible] bezoekers aangelegt.

Dagelijks [illegible] twee [illegible] TABLE D'Hôte.

Door eene, Prominente [illegible] vriele bediening beveelt zich de ondergeteekende in de gelegenheid zijner geëerde begunstigers.

's Bosch den 22 July 1844. [illegible]

W. Beggers.

ER IS VERMIST

tusschen den 14 en 15 Julij uit de weide

EEN VOSBLES BEENAARD met eenen witten achterhoef, op de voorbouten door het gereel gedwalt, aan die hetzelve aan *Mr. HAN DEN BOSCH* te *Drunen* teregtbrengt of weet aan te wijzen, zal goed beloond worden.

*** In de Kolonien *Zuid-Frederiks-oord*, te *Wortel (België)*, zijn in 1844 gerecolteerd van 2000 à 2500 ponden GROF MASTIKAAD, aldaar te bekomen aan den prijs van 20 cents het pond (de 5 oncen), voorkomende van boomen, welke in den jare 1838 aan den vorst hebben wederstaan en waarvan de inzameling der bollen op behoorlijken tijd heeft plaats gehad, zoodat de bezaaijers van heide en andere daartoe geschikte gronden, van dese zelfs goede hoedanigheid kunnen overtuigd zijn. De stalen zijn verkrijgbaar gesteld bij den heer J. DE LANG, te *Hilvarenbeek*, brieven *franco*.

Twee Zilversmids-knechts,

van de R. K. Godsdienst, die vak verstaande, bewijzen en goed gedrag kunnende produceren, gevraagd door bogenbenden adres te zien bij J. L. KROMHANS, te *Schijndel*.

*** De Notaris *A. P. BOLSIUS*, te *'s Bosch* zal voor zijnen Principaal, publiek opveilen en verkoopen:

1°. Een ruim en sterk PAKHUIS, met twee GRAANZOLDERS, genaamd de gekroonde Valk, staande en gelegen te *'s Bosch*, op de Breede Haven, gekw. G. No. 1169. Voorts *De Graanzolders zijn in huur bij den* VAN DE GRIENDT, *voor f* 100.00 *'s jaars, tot* 1 *Sept.* 1844.

2°. Eene OPENBLAAKS met LOODS, hebbende een uitgang langs [illegible] Kromme-Elleboog, gelegen [illegible] voors. Pakhuis geschikt tot bouwing van woningen.

Beide Koopen zijn kadastraal bekend in Sectie G. N°. 1916, groot 1 Roede 51 Ellen, belend voor den Heer KLOSNER, en Jufvr. de Wed. SWILDENS.

Zullende deze Koopen in Mensen of Perceelen worden geveild, en nadeeliger kunnen worden bij de betaling der Koopsommen.

Deze verkoopingen geschieden te *'s Bosch*, in het Engelsch Koffijhuis, bij M. LANDHEER op Vrijdag den 2 Augustus 1844, des namiddags ten 7 ure, *provisioneel*, zullende de *finale* verkoop op Vrijdag den 16 Augustus 1844, op plaats en uur voorneld, plaats hebben.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN.

Mr. *R. P. BOREEL*, Notaris te het Arrondissement *Breda*, Standplaats *Terheyden*, zal, op Woensdag den 14 Augustus 1844 *provisioneel*, en op Woensdag den 28 Augustus daaraanvolgende, *definitief*, telkens na den middag om 3 ure, voor zijne Principalen te *Terheyden*, in koop aanbieden, onder meer anderen, de navolgende VASTE GOEDEREN, allen onder *Terheyden* gelegen, als:

1°. Een hechte HUIZING, SCHUUR, HOF en ERF, met een perceel WEILAND daarachter gelegen, in de nabijheid van de Rivier *de Mark*, [illegible] voor eene BOERDERIJ, en andere Appendices; Kadastraal ingedeeld Sectie G. Nos. [illegible] 327, 383, 369, 370 en [illegible] groot te zamen [illegible] Bunders, 34 Roeden, 06 Ellen.

2°. Eenige Percelen GORS of BUITENLAND, aan een gelegen [illegible] den Polder *Krauwelaagers* aan de Rivier [illegible], Kadaster Sectie A., Nos. 163, 164, 166, [illegible] en 167, groot te zamen [illegible] Bunders, 04 Roeden, 50 Ellen.

3°. Een perceel ZAAILAND, gelegen in *Krauwelaagers*, Kadaster Sectie [illegible] No. 168, groot 2 Bunders, 52 Roeden, 30 [illegible]

4°. Een perceel DIJK en GOR[illegible] gelegen op *den Nauw* aan de Rivier *de Mark*, Kadaster Sectie B, Nos. 155 en 156, groot 3 Bunders, 27 Roeden.

Nadere onderrigting te bekomen bij den bovengenoemden Notaris te Terheyden. Brieven franco.

HENDRIK ANTONY BIJVOET,

Notaris, gevestigd te *'s Hertogenbosch*, zal

Ten Koop. Een kapitale korteling geheel nieuw gebouwde HERENHUIZINGE, met ERF en TUIN, staande en gelegen te *Boxtel*, kadastraal bekend sectie D, Nos. 518, 519 en 520, te zamen groot 11 Roeden 78 Ellen.

Ingezet met de slagen op f 2,350.00.

Ten Koop. Een HERENHUIZINGE, en STAL, te *'s Hertogenbosch*, bij den Papenhulst, Kadastraal bekend sectie [illegible] No. 718 en 719, te zamen groot 2 Roeden 83 Ellen.

Ingezet met de slagen op f 1,700.00.

Ten Koop. Een HUIS en ERF, in de Orthenstraat te *'s Hertogenbosch*, Kadastraal bekend sectie G. No. 335, groot 81 Ellen.

Ingezet met de slagen op f 1,350.00.

Ten Koop. Eene WINKELHUIZINGE en ERVE, bekend S. 1. [illegible], te *'s Hertogenbosch*, op den hoek van de Koornstraat en het Eerste Koornstraatje, Kadastraal bekend sectie G, No. 588, groot 90 Ellen.

Ingezet met de slagen op f 1,300.00.

Ten Koop. Een PAKHUIS, benoorden van twee zijnde ZOLDERS, bovenbeschanger met een WIND-AS, te *'s Hertogenbosch*, in het Eerste Koornstraatje, Kadastraal bekend sectie G, No. 589, groot 30 Ellen.

Ingezet met de slagen op f 700,00.

De Massa der beide laatst voorgemelde Koopen is ingezet op f 2,200,00.

De Koop. Een HUIS en ERF, te *'s Hertogenbosch*, op het Hinthamerende, Kadastraal bekend sectie H, No. 389, groot 40 Ellen.

Ingezet met de slagen op f 700,00.

De *Finale Verkooping* zal geschieden te *'s Hertogenbosch*, bij WILLEM REGGERS, in het Stads-Koffijhuis, op Vrijdag den 2 Augustus 1844, des avonds ten *zeven* ure.

Zeg het Voort.

SPRINGMATRASSEN

te bekomen bij L. VAN GEFFEN, VAN DER WEEGEN te *'s Bosch*, aan den Hoogenstraatsweg, alwaar zij wat tot het Beddenvak behoort.

Zilveren Kerkwerken.

De ondergeteekende Goud- en Zilversmid te *Boxmeer*, Provincie *Noord-Braband*, heeft de eer zijnen geëerde Begunstigers te berigten, dat zijn WINKEL steeds voorzien is van zeer kostbare Gedreven, en Gestarten **Kerk-Ornamenten**, als: VAANDELS, CIBORIEN, KELKEN, MISSAALSCHILDEN, etc. etc., en zend op verlangen de Teekeningen hiervan over.

A. J. BOERMEULEN.

NAAMSCHEPLAVUISEN,

te bekomen bij

TH. W. VAN DELT VERBEEK

Mr. Steenhouwer, te [illegible]bosch,

Van de volgende maat en prijs à comptant

59 × 9 Duimen Vier kant, per stuk *f* 1,20.
0,50 „ „ „ „ 1,10.
0,53 „ „ „ „ 1,00.
0,50 „ „ „ „ 0,90.
0,47 „ „ „ „ 0,75.
0,44 „ „ „ „ 0,65.
0,41 „ „ „ „ 0,55.
0,38 „ „ „ „ 0,45.
0,35 „ „ „ „ 0,40.
0,32 „ „ „ „ 0,35.
0,30 „ „ „ „ 0,30.
0,28 „ „ „ „ 0,28.

Als ook allerlei *WERKEN* in MARMER, ARDUIN en BENTHEIMERSTEEN, MARMER DOORVONTEN, MEUBEL- en ronde TAFELBLADEREN en SCHOORSTEENEN, ROUWKUNDIGE ORNAMENTEN in KUNSTSTEEN en CARTON voor VERSIERINGEN, DAKLEIJEN, GIPS, ROMEINSCHE CEMENT, enz. Tot zeer civielen Prijzen.

FRANSCHE KOOGSCHOOL.

Te Haarle-Nassau,

3 uren van *Tilburg* en ¼ uren van *Breda*.

Men onderwijst alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort, betalende men volgens kost- en Leergeld, met inbegrip van Linnen- en Wasch, slechts *f* 166. —

De geschiktheid des lokaals, de gezondheidsligging der plaats, de benijdenswaardige rijkheid van ouders en voogden, bij wie vanmiddags van zeevele jonge lieden voor Handel, Administratie en hoogere studien gaarne besloten dergeteekenden de nederige vrijheid, deze aanpreis op nieuw te doen plaatsen. —

Men wende zich ook tot de Weledelwaarde Heeren: *G. de Kuter*, Pastoor te Haarle-Nassau, *W. Oomen*, Pastoor en School-Opziener te Breda, ... *Bekkers*, Pastoor te Nijmegen, ... *van Gilsen*, Pastoor te Amsterdam, parochie Mozes en Aäron, ... *van der Burg*, Pastoor te Woerden, en ... *van der Heijden*, Pastoor te Chuam.

Aanvang van den nieuwen Cursus 16. September.

De Bestuurders, F. K. DE PAUW.

*** De ADMINISTRATIE der *NEDERLANDSCHE ZIEKEN- en BEGRAFENIS-MAATSCHAPPIJ*, gevestigd te [illegible], heeft de eer, aan de Leden in de stad *'s Hertogenbosch* en omstreken woonachtig, ter kennisse te brengen:

1°. Dat door den voorlooptigen stand der Maatschappij, de Administratie in de gelegenheid is gesteld geworden, om de Contributien in het Ziekenfonds te verminderen, dezelfde keuringen aanmerkelijk te verhoogen en aan de Leden te kunnen toestaan, bij langdurige ziekte, een wekelijks ziekengeld van *f* 1,60, zoomede hun die een breukband, benevens de vrije geneeskundige bediening voor de kinderen behoeden de 18 jaren van gehuwde Leden of van weduwnaren of wedusten.

2°. Dat de Leden die in het Begrafenisfonds deelnemen, in het vervolg hunne kinderen tot hun *achtste* jaar, vrije begrafeniskosten zullen genieten.

3°. Dat de Leden die uit andere Ziekten- of Begrafenisfondsen in deze Maatschappij wenschen over te gaan, *kosteloos* worden overgeschreven en hunne aanspraak behouden.

Personen aan eenige ziekte of kwaal lijdende kunnen niet in deze Maatschappij worden opgenomen, ook is het [illegible] den, van iemand te hopen dan zich zelven deel te nemen.

De Administratie dringt verders aan de Leden dat zij de commissielaan den Heer J. H. WINTER, als Agent, heeft [illegible]

Alle opgaven worden [illegible] en informatien zijn te bekomen [illegible] den Heer L. H. VAN DER HEYDEN, [illegible]gent, woonende in den Wolfvenhoek, en verder bij J. STEVENAAR, woonende in de Keizerstraat en KEERKELEBOOM, woonende op de Kruisstraat te *'s Bosch*, bolens.

's Gravenhage den 22 *July* 1844.

De Hoofd-Administrateur,

W. S. ZIMMERMAN.

J. ROER, President-Commissaris. M. [illegible]
E. WARNIER. F. W. [illegible]

BEURS VAN [illegible]

Woensdag 24 July, [illegible] uur.

[illegible] pCt. 61¼. Nieuwe 3 [illegible]
100¼. Synd. 4½ pCt. 99[illegible]. 0. [illegible] pCt. 100[illegible]. Dan 4 pCt. [illegible]. 85 [illegible] pCt. [illegible] pCt. [illegible]
Bank. 107¾.